T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 261
KARAR NO : 2015 / 280
KARAR TR : 4.5.2015

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.A.T.S.Ş.ti
Vekili : Av. B.O.
Davalı : Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av.A.E., Av.K.Ş.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde; şirketleri bünyesinde kasko sigortalı olan 34 SJ 972 plakalı aracın, 01.03.2013 tarihinde D-300 Karayolunda seyir halinde iken kaza yaparak maddi hasara maruz kaldığını; aracın Elazığ istikameti D-300-27-24+800 Km geldiği esnada, havanın sisli ve yolun kaygan olması nedeni ile direksiyon hakimiyetini kaybettiğini, aracın yoldan çıkarak Kurudere köyü girişindeki yol kenarında bulunan beton korkuluklara çarptığını, çarpmanın etkisi ile aracın yan yatarak Kurudere köyüne savrulduğunu, yol kenarında bulunan bahçe çitlerine çarparak tavanı üzerine durduğunu, sonuç olarak yaralanmalı, maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; kazanın oluşmasında, KTK Madde 7-a Bendi ekseninde, bakım ve onarım yükümlülüğü ile gerekli olan işaretleri ve işaretçileri koymak ve bunlara ilişkin gerekli önlemleri almak aldırmak yükümlülüğünü ihlal ettiğinden dolayı davalının %50 oranında kusurlu bulunduğunu; kaza sonrası müvekkili sigorta şirketinin, toplam olarak 34.500 TL tazminat ödediğini, 6.291,00 TL sovtaj bedeli aldığını; 28.209.00 TL olarak toplam tazminat miktarına istinaden %50 kusur üzerinden 14,104 TL TL'lik meblağı ise davalı kurumdan, ödeme tarihinden İtibaren işleyecek olan yasal faizi ile birlikte defalarca talep ettiğini ancak davalı kurumun ödeme yapmadığını; Borçlar Kanunu ile 2918 sayılı Kanunda, anılan kusurlar ile sebebiyet verdiği zararlardan araç sürücüsünün, araç sahibinin, kurum ve kuruluşların sorumlu tutulduğunu, TTK 1301 md.nin Sigortacıya ödediği tazminatı haksız fiil ile zarara sebebiyet verenlerden ve haksız fiilden sorumlu olanlardan mevcut kusur oranına göre geri alma hakkı tanıdığını ifade ederek; 14.104.00 TL rücuen tazminatın, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile ödeme tarihinden itibaren işleyecek faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle 26.6.2014 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Dava Ömürlü İnş. Yapı San Tic.Ltd.Şti. ile HMC Yapı San. Tic.Ltd.Şti.ne de ihbar edilmiştir.

BİNGÖL 3.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 22.10.2014 gün ve E:2014/477, K:2014/776 sayı ile, davanın, maddi ve manevi tazminat talebine ilişkin olduğu; Yargıtay 17. HD. 29.09.2011 tarih, 2011/2144 E. 2011/8376 K. Sayılı ilamında; "Davalılardan Belediye hakkında yolda bulunan münferit çukurlan kapatmamak ve trafik işaretleme eksikliği sebebiyle açılan davada hizmet kusuruna dayanılmaktadır. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan Belediye kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Hizmet kusurundan kaynaklanan davalar idare aleyhine idari yargı yerinde tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerekmektedir."; Danıştay 10.Dairesi 31.10.2012 tarih, 2011/11522 Esas- 2012/5347 Karar sayılı İlamında; " Mülkiyeti davacıya ait olan araçla yaptığı trafik kazasının, havanın yağışlı olması, yol üzerine dökülen mazot ve motor yağının etkisiyle yolun kayganlaşması nedeniyle meydana geldiği, karayolunun bakım ve onarımından sorumlu olan davalı idarenin, kendisine yasalarla verilmiş olan görevleri tam ve eksiksiz biçimde yerine getirmeyerek hizmet kusuru işlediği ileri sürülerek, maddi zararının ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır. Uyuşmazlık, hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanmakta olup, buna göre davanın görüm ve çözümü idare mahkemelerine aittir. Adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle görev yönünden davanın reddine karar verilmesi hukuka aykırıdır. " denildiği; uyuşmazlığın davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklandığı, hizmet kusurundan kaynaklanan davalarda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2. maddesi uyarınca idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle; HMK 114/1-B maddesi uyarınca mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Kesinleşe bu görevsizlik kararından sonra, Bingöl 3.Asliye Hukuk Mahkemesi, : 22.10.2014 gün ve E:2014/477, K:2014/776 sayılı EK KARAR ile, "(…) Mahkememizce yapılan yargılama sonunda mahkememizin 22/10/2014 tarih, 2014/477 Esas, 2014/776 Karar sayılı kararı ile HMK'nın 114/1-B maddesi uyarınca mahkememizin görevsizliğine karar verilmiş, mahkememiz gerekçeli kararı taraflara tebliğ olunarak temyiz olunmaksızın 03/12/2014 tarihinde kesinleşmiş, kesinleşme tarihi üzerinden iki haftalık süre geçmesine rağmen taraflar dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesine iliştin talepte bulunmamışlardır.

6100 sayılı Hukuk Mahkemeleri Kanunu'nun 20/1 maddesi delaletiyle HMK'nın 150/5. maddesi gereğince davanın açılmamış sayılmasına karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:

HMK'nın150. maddesi gereğince iş bu davanın AÇILMAMIŞ SAYILMASINA; esasın bu şekilde kapatılmasına,…" şeklinde bir karar daha vermiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1.İDARE MAHKEMESİ: 10.2.2015 gün ve E:2015/47 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 6099 sayılı Yasanın 14 üncü maddesiyle değişik 110 uncu maddesinde; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." kuralına yer verilmiştir.

Bilindiği üzere, söz konusu kanun hükmünün uygulanması kapsamında gerek ilk derece yargı yerleri (adli yargı-idari yargı) gerekse aynı yargı kolundaki ilk derece ve temyiz/itiraz mercileri arasında görevli yargı yerinin belirlenmesi konusunda uyuşmazlıklar ortaya çıkmış ve konu Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikal ettirilmiştir.

Bu kapsamda Yüksek Mahkeme'ce yapılan değerlendirmede, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde yapılan değişiklikten sonra meydana gelen maddi hasarlı trafik kazalarından kaynaklanan davaların adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmedilmiştir. (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 04.06.2012 tarihli, E:2012/107, K.2012/134 sayılı ve 05.11.2012 tarihli, E:2012/144, K.2012/224 sayılı kararlan)

Uyuşmazlıkta ise; 01.03.2013 tarihinde meydana gelen maddi hasarlı kaza sonrasında davacı tarafından Bingöl 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde tazminat davası açıldığı, adı geçen Mahkemece yapılan yargılama, sonucunda 22.10.2014 tarihli, E:2014/477, K:2014/776 sayılı kararla, davanın idari yargının görevine girdiği belirtilerek görev ret kararı verildiği, davacının söz konusu tazmin talebinin işbu dava dosyamız esasında yürütüldüğü görülmektedir.

Öte yandan; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesinde "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. / Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kapsamında yapılan değerlendirmede; bakılmakta olan davanın konusunu oluşturan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; görevli merciin belirlenmesi için dosyanın UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ'NE GÖNDERİLMESİNE, davanın incelenmesinin Yüksek Mahkeme kararı gelinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 4.5.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu, adli yargı yerinde, görevsizlik kararından sonra ek karar ile, 6100 sayılı Yasanın 20/1 maddesi uyarınca davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği görülmekteyse de; anılan maddenin adli yargı içindeki görevsizlik veya yetkisizlik kararlarına ilişkin olduğu gözetildiğinde, verilen ek kararın hukuken kabul edilemeyeceği ve bir başka yargı kolunu işaret eden görevsizlik kararını ortadan kaldırmayacağı; bunun dışında dosyada usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen tek taraflı trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın bir kısmının davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirkete kasko sigortalı olan aracın, 01.03.2013 tarihinde D-300 Karayolunda seyir halinde iken Elazığ istikameti D-300-27-24+800 Km geldiği esnada, havanın sisli ve yolun kaygan olması nedeni ile sürücünün direksiyon hakimiyetini kaybettiği, aracın yoldan çıkarak Kurudere köyü girişindeki yol kenarında bulunan beton korkuluklara çarptığı, çarpmanın etkisi ile aracın yan yatarak Kurudere köyüne savrulduğu, yol kenarında bulunan bahçe çitlerine çarparak tavanı üzerine durduğu, yaralanmalı, maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği, kazanın oluşumunda, davalı idarenin, ilgili mevzuatta yer alan gerekli önlemleri almadığı ileri sürülerek; uğranılan maddi zarara karşılık 14.104.00 TL rücuen tazminatın ödenmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları

ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Elazığ 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Bingöl 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 22.10.2014 gün ve E:2014/477, K:2014/776 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bingöl 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 22.10.2014 gün ve E:2014/477, K:2014/776 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.5.2015 gününde, Üye Eyüp Sabri BAYDAR'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT

KARŞI OY

Somut uyuşmazlıkta, davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün karayolunun yapım, bakım ve korunmasındaki ihmali sonucu zarara neden olan kazanın meydana geldiği iddia edilmektedir.

2918 Sayılı Yasanın KTK'nın 7.md. "Karayolları Genel Müdürlüğünün Yapım ve Bakımından sorumlu olduğu Karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri alma ve aldırmanın" idarenin görev ve yetkileri arasında bulunduğuna işaret edilmiş,

6001 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün teşkilat ve görevleri hakkındaki kanunun 4.md. "Hazırlayacağı programlar uyarınca karayollarını yapmak, yaptırmak, emniyetle kullanılmalarını sağlayacak şekilde sürekli bakım altında bulundurmak, bakımını yaptırmak, onarımını yaptırmak, işletmek ve işlettirme" Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri arasında gösterilmiş,

TC Anayasası'nın 125/son md. "idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu"

kurala bağlanmış,

2577 Sayılı IYUK 2/1-b md. "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava çeşitleri arasında" sayılmıştır.

Bu durumda Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluk alanındaki yolun yapım, bakım ve onarımın yapılmadığı nedeniyle doğan zararın tazmininin amaçlanmış olması karşısında, idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttüğü esnada kişilere verdiği zararın ödetilmesine yönelik bulunan uyuşmazlık konusu davanın, olayda kamu hizmetinin usulüne ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya idarenin sorumluluğunu gerektiren bir husus olup olmadığının tespitinde esas alman idare hukuku kurallarına ve 2577 Sayılı IYUK 2/1-b md. sayılan tam yargı davasında görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Sayın çoğunluk, karayolunun yapım, bakım ve korunmasındaki ihmalden doğan zararda Adli Yargıyı görevli kabul eden görüşünde hukuki dayanak olarak 2918 Sayılı KTK 110/1 md. hükümlerini esas almıştır.

11.01.2011 gün 6099 Sayılı Yasa'nın 14. maddesi ile 2918 Sayılı KTK 110. maddesine eklenen 1.fikra ile "işleteni veya sahibi devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil bu kanundan doğan sorumluluk davaları Adli Yargıda görülür..." hükmü getirilmiştir.

Sayın çoğunluk görüşünün aksine eldeki uyuşmazlık anılan yasa hükmü kapsamında kalmamaktadır.

Çünkü, 2918 Sayılı KTK 85.maddesinde açıkça belirtildiği gibi yasa motorlu araçların işletilmesinden doğan zararlar nedeniyle işletenin hukuki sorumluluğunu düzenlemektedir.

Yasa hükmünde geçen bu kanundan ve Adli Yargıda görülmesi gereken sorumluluk davaları, 2918 Sayılı Yasa'nın 85.maddesinde düzenlenen motorlu araçların işletilmesi nedeniyle verilen zararlardan dolayı araç işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin davalardır.

Yasa değişikliğinden önce kamu araçlarının işletilmesi nedeniyle verilen zararlardan dolayı kamu idaresinin sorumluluğunun hangi yargı kolunda görüm ve çözümü konusunda yasada bir düzenleme bulunmadığından İdari ve Adli Yargı organları arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını sonlandırmak üzere sözü geçen yasa hükmü getirilmek suretiyle kamu araçlarının verdiği zararlar nedeniyle işletenin sorumluluğunda 2918 Sayılı Yasa'nın amacına uygun olarak Adli Yargıda görüm ve çözüm esası benimsenmiştir.

2918 sayılı yasanın 110. maddesinde yapılan yasa değişikliğine ilişkin Hükümet gerekçesi de getirilen yeni hükmün bu nedenle maddeye eklendiğini teyit etmektedir.

Diğer taraftan, sayın çoğunluk 2918 sayılı yasanın 110. maddesi hükmünün iptali istemi ile Anayasa Mahkemesine açılan dava sonucunda verilen yorumlu red kararlarını, karara dayanak almakta ise de bu görüşe de itibar edilmesi mümkün değildir.

Zira; "T.C. Anayasasında, Anayasa Mahkemesinin iptal veya iptal talebinin reddi dışında yorumlu red kararı verebileceğine dair bir işaret yoktur. Tersine T.C. Anayasasının 153/2 maddesi "Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamım veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu hareketle yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez." hükmü böyle bir anlayışın benimsenmemiş olduğunun kanıtı olarak kabul edilebilir. Gerçi madde iptal kararlarından bahsetmektedir, ama Anayasa koyucunun amacının Anayasa Mahkemesinin kanun koyucu gibi hareket etmesini önlemek olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Yorumlu red kararlarının ise diğer mahkemeleri, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlaması itibariyle bir çeşit pozitif kanun koyuculuk anlamına geldiğine şüphe yoktur. (Türk Anayasa Hukuku Prof. Dr. Ergun Özbudun. Sh. 440 vd.)

Hakkında yorumlu red kararı verilen bir kanun maddesi yürürlükte kalmaya devam eder. Dolayısıyla somut olaylara uygulanır. Somut olaylarda o maddenin ne anlama geldiğine, yani nasıl yorumlanacağına, bundan sonra da Anayasa Mahkemesi değil onu uygulayacak Mahkemeler karar verir. Anayasa Mahkemesinin yorumlu red kararı verirken yaptığı yorumunun diğer mahkemeleri bağlaması mümkün değildir. Bir kanun maddesinin nasıl yorumlanacağına onu uygulayacak olan Adli- idari ve Askeri Yargı organları karar verir. Anayasa Mahkemesi Adli, idari ve Askeri kollarının üst mahkemesi olmadığına göre bu yargı kollarındaki mahkemelere kendi yorumunu empoze etmesi mümkün değildir. O halde Anayasa Mahkemesinin verdiği yorumlu red kararlarının kendilerinden beklenen fonksiyonu ifa edebilmeleri, diğer mahkemelerin Anayasa Mahkemesinin bu yorumlarını benimsemelerine bağlıdır. Oysa hukukumuzda, Anayasa Mahkemesi kararlarında yapılan yorumlar diğer mahkemeleri bağlamaz. Zira Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı bu kararların hüküm fikralarına münhasırdır. (Türk Anayasa Hukuku Dersleri, Kemal Gözler, sh. 444)

Keza, Sayın çoğunluğun karan dayandırdığı. T.C. Anayasasının 158. madde hükümlerininde uyuşmazlıkta uygulama yeri bulunmamaktadır! Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkilerini düzenleyen T.C. Anayasasının 158. maddesi açık hükmünden de anlaşıldığı üzere Anayasa Mahkemesi ile diğer yargı kollan arasında olumlu veya olumsuz görev uyuşmazlığının doğması halinde Anayasa Mahkemesi görüşünün üstün tutulacağına ilişkin düzenlemenin, uyuşmazlıkta Anayasa Mahkemesinin görevlilik veya görevsizlik kararının bulunmaması, diğer yargı kolları ile arasında bir görev ihtilafının çıkmaması nedeniyle uygulanması mümkün değildir.

Açıklanan gerekçelerle uyuşmazlıkta idari yargı görevli olup, benzer ihtilaflarda da idari yargının görevli olduğu Yargıtay 4, 11, 17 Hukuk Dairelerinin istikrarlı kararlarıyla İçtihad edildiği gibi Danıştay kararlarında da uyuşmazlıkta İdari Yargının görevli olduğu benimsenmiştir. (Danıştay 10. Daire E 2011/11522, K 2012/5347 sayı, E. 2011/10856 ve K. 2013/670 Sayı, vs.)

Somut uyuşmazlıkta davanın karayolunun yapım, bakım ve korunmasındaki idarenin hizmet kusuruna dayanmasına,

2918 Sayılı Yasa'nın 110/1 md. motorlu araçların işletilmesinden doğan zararlardan dolayı işletenini hukuki sorumluluğunun Adli Yargıda görüm ve çözümünü düzenleme altına almasına, Somut uyuşmazlığın anılan yasa hükmü kapsamında bulunmamasına,

Kamu hizmetinin usulüne ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin hizmet kusuru veya idarenin sorumluluğunu gerektiren bir husus olup olmadığının tespitinde, 2577 Sayılı IYUK 2/1-b md. sayılan tam yargı davasında

görüm ve çözümünde İdari Yargının görevli olmasına göre,

Uyuşmazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.

ÜYE
EYÜP SABRİ BAYDAR